

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 6 fizetési osztály. Évesz évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre
 frt 20 kr. — Egyenlő szám ára 5 kr. Közzétek, tanítók, iparosok és
 egyesületek melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kap-
 juk a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez
 (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
 Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyo-
 dájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kiegyezési provizórium.

A parlamenti viszonyok Ausztriában úgy alakultak, hogy az 1867. XII. t. cz. intézkedéseinek rendes keresztülvitelére már gondolni sem igen lehet. A törvény azt követeli, hogy a gazdasági kiegyezést 1897. december 31-ig meg kell kötni, különben megszűnik a szerződéses viszony érvénye, a monarchia két állama viszonyeri önállóságát, a közös vámsorompók és a közös gazdasági ügyek közös kezelése megszűnnek, mindegyik állam a maga jogaiba lép s egyiket sem köti szerződés egységes eljárása a gazdasági ügyek körül. Bekövetkezik az az állapot, hogy Magyarország önálló vámterületet képez, önálló bankot állít fel és a pragmatica sanctio alapján hozzájárul a hadsereg és a diplomáciai képviselőt költségeihez.

Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának érdekében tehát kisegítő eszközöz kellett folyamodni a két kormány-nak. E kisegítő eszköz a kiegyezési provizórium, mely a most érvényben levő állapotok és terhek minden változtatása nélkül egy évvel elhalasztja a megegyezés határidejét, az osztrák és a magyar parlamentnek még egy esztendei időt enged, hogy a gazdasági szerződések felett tanácskozzanak és megegyezzenek. Talán sikerül a két kormánynak a már külön-

ben is régóta kész javaslatokat a kétparlamentben ideje korán keresztülvinni és új szerződéses viszonyt létesíteni további 10 esztendőre.

A kiegyezési provizórium tárgyában ép ma benyújtott törvényjavaslatot szintén le kell ugyan parlamentáris uton tárgyalni és f. évi december 31-ig szentesíteni és van ugyan kilátás, hogy az obstrukció az osztrák reichsrathban észre tér és a javaslatot ideje korán átbocsátja; de nincs kizárva annak lehetősége sem, — hogy a provizóriumra vonatkozó javaslatot az osztrák parlamentben nem lehet keresztülvinni és bekövetkezik az az eset, melyről az 1867. törvényben gondoskodás történt, hogy Magyarország nem parlamentárisan kormányzott Ausztriával nem kötne szerződést, az az eset, hogy Ausztriában a kiegyezési provizóriumot az osztrák alkotmány 14. §-sa alapján kormányrendelettel dekretálnák. Ez esetben a magyar ellenzék mereven ragaszkodnék ahhoz az állásponthoz, hogy csak parlamentárisan kormányzott Ausztriával lehet szerződni és úgy a provizórium, mint a definitívum kérdéssé tétetnék.

Magyarország belátásos politikusaira nézve felmerül az a kérdés, vajjon a vad osztrák obstrukciónak meg szabad-e tenni azt a szolgálatot, hogy a monarchia nagyhatalmi állását kockára tegyék, zavaró-

kat és veszedelmeket idézzenek elő, melyeknek beláthatatlan és megmérhetetlen politikai és pénzügyi következményei lennének.

Háromszékmegye gazdasági bizottságának üléséből.

(Vége.)

A csikólegelőre adott állami segélynek utalványozását a biz. köszönettel vette s a számadások felterjesztését határozta. Dr. Sinkovics Ottó közgazdasági előadó ezzel kapcsolatosan javaslatot tett, hogy legelőnek jövő bérletére és megszerzésére intézkedés tétessék. Szentkeresztty Béla báró, biz. tag a legeltetés körül tapasztalt körülményeket és hiányokat összegezte és tett javaslatokat s nevezetesen kívánja, hogy előlegesen megvizsgált, ép anyag vételessék fel legeltetésre, a miből értékes anyag fejlődése várható; továbbá, hogy a telep aképen szerveztessék, miszerint az ellátás a tulajdonos által fizetett legeltetési díjat túl ne haladja. Bogdán Arthur szintén javaslatot tett, de a korlátozást nem véli célszerűnek. Dr. Künnle Tivadar szintén megbírálandónak véli a legeltetésre elfogadott csikó anyagot s a szervi, testi hibában szendvedőket kizárandónak tartja. A vita eredményeként, az eljáró bizottság utasított, hogy előterjesztését mielőbb készítse el, tekintetbe véve a felhozott javaslatokat.

Sinkovits Ottó, közgazdasági előadó a folyó évi költségvetésre adott miniszteri leiratot ismertette. Az engedélyezett 775 frt államszegélyért a bizottság köszönetét fejezte ki.

Gazdasági egyesület alakítása tárgyában ...

TÁRGZA.

A kinek sok nővére volt ...

— Irta: Dobos Károly. —

Olvastam valahol, hogy a párisi „Quartier latin” diákjai, a kik olyan formán élnek együtt, mint a mi bent lakásos intézetünkben, de természetesen nagyobb szabadsággal, közös pénzen felneveltek egy aranyos kis lánykát, a ki később aztán mindnyájuknak az édes testvér helyét pótolta, mindnyájukat nagyon szerette, még varrogatott is rájuk. Mikor pedig egészen kifejllett virág lett belőle, egy gróf vette nőül. Elvitte tőlük, bármennyire sajnálták is a bájós nővért s azután nem is hallottak felőle semmit. Ez bizony igaz történet, most is emlegetik még a latin negyed öreg esztendői a „golyák” előtt, mint a francia diákok nemeslelkűségének felemelő példáját.

Hát a magyar diákok nemeslelkűsége?

Hogy a magyar diákok nem maradtak hátra a nemeslelkűségben, eléggé tanusítja a mohácsi esztendő, meg Nagy-Enyed temetője is, hogy ne említsem meg a 48-as Pilvax kávéházbeli gárdát, a kik közül szintén sokan fűbe haraptak nagylelkűségben.

De a fentebbi példára is lehet magyar analógiával felelni. A történet nem is olyan régi. Élnek még a szereplők mindnyájan.

Azonban ne siessünk még a dolog közepébe, egy kis bevezetés féle nélkül!

Halmi Károly gimnazista a dialektikát tanulja még, de már is elátkozta a világ valamennyi tudományát, ha pedig meg kell neki fizetni az eltörött nagy fekete táblát, akkor meg éppen nem fog kő kövön maradni a gimnázium épületéből, „az nagy sok átok mián.”

A másnapot társai is izgatottan várták, ő meg éppen majd, hogy oda nem lett, mikor az osztályfőnök kihívta és vallatni kezdte.

— Halmi Károly, te törted el a táblát?

— Tanár ur, én ... én, a tábla esett a fejemre.

— Nos, a tábla akart tán téged összetörni?

— Ráesett a fejemre, mikor kergetődsit játszottunk, de nekem semmi bajom sem lett ... hanem a tábla ... a tábla.

— A tábla leesett és eltört — vágott szavába a ezisterczita-páter — a te fejed azonban keményebb levén a táblánál, épségben maradt. Egy hét alatt megfizeted. Nincs más büntetésed. Elmehetsz.

Nem kívánom senkinek azokat a nagy gondokat, a melyeket a tábla megfizetése okozott Halmi Karesinak.

Elment panaszkodni Matild nővérehez, a ki leánynevelőintézetben volt, mivel hát ők ketten az árvaság kenyerét ették.

Matild meg elbeszélte társainak öcsese szerencsétlenségét, a mit jól is tett, mert éppen az a barátja, a ki a keményfejű Károly egyszer nagyon megbántott azzal, hogy kalapja mellé, a virágok közé bogácsokat dugott, azt inditványozta,

hogy tegyenek össze zsebpénzükből a táblára, a mit teljesítettek is oly eredménnyel, hogy Károly urfi gondolkodhatott volna egy másik tábla eltöréséről.

Ettől az időtől fogva aztán a sok zsebpénz a Károly neveltetésére lett összeelve. Minden időszak végén be kellett pártfogóinak mutatnia bizonyítványt. Hanem volt jó, jaj volt neki. Nem volt ajándék. Egyszer azzal is megijesztették, hogy a zsebpénzeket meg fogják őle vonni, ha javulást nem tapasztalnak; a mi azonban csak azt bizonyította, hogy az urfi nem igen volt kitűnő tanuló, de nem azt, hogy tényleg meg tudták volna tőle vonni az angalszívű „kis mamák.”

Mikor letette az érettségét, az első pártfogók közül már alig voltak az intézetben. A kik még ott voltak, sirva bocsátották a saját szárnyára.

Jogászygyerek lett belőle. Most se rosszabb, mint deák korában. Nagyon haragudott, hogy magának kellett kényerét megkeresnie, mikor olyan sokan gondoskodtak azelőtt róla ... Most még koplalnia is kellett néha-néha. Egyszer meg éppen sirva is fakadt, mikor saját magának kellett a czipőjén a lyukat bevarrnia, hogy a lába ki ne lássék.

Azok a régi kis mamák, hogy gondolták, hogy ellátták minden baját. Az Isten áldja meg őket!

Soká azonban nem tartott ez a szentimentális hangulata. Vig legény volt ő ugy alapjában. De jól is tette, mert később jóra fordult sorsa, megint boldog ember lett belőle. Még pedig saját emberségéből.

Jó szavú ember volt, nem is kellett soká szolgabíróskodnia, — felléptették képviselőjelöltnek. A

Vásárhelyen tartott értekezlet megkeresése folytán a közgazdasági előadó javaslatához képest, a gazdasági bizottság, mely hivatásához képest végzi mindazon teendőket, melyek egy egyesületnek is programját képezhetik: ez idő szerint megyei gazdasági egyesület felállítását szükségesnek nem tartja. Azonban minden a gazdaság fejlődésén működő intézmény létesülését örömmel fogadja.

Az 1898. évi költségelirányzat előterjesztésével kapcsolatosan előadó bemutatta a működési programot, mely mindazon teendőket öleli fel, melyek eddig is irányadóul szolgáltak. Új pontja a programnak haltenyésző társulatok létesítése és segítése.

A bizottság az előirányzatot elfogadta és felterjeszti.

Az időközi ügyek közül előterjesztette előadó, a haltenyészés ügyében tartott, már megemlített értekezlet jegyzőkönyvét. A halállomány megfigyatozásának a rendeletlenül és tiltott módon üzött halászat az oka. Ennek megakadályozására a törvényes intézkedéseknek hatósági érvényesítése szükséges. Nagyobb parti birtokok vannak hivatva a halállományt, társulás útján növesztetni. Az értekezlet által tett javaslatok a társulat szervezése iránt teen-dő intézkedések végett alispánhoz tétettek át.

Dr. Székely György biz. tag, a társulat megalkotásáig is szükségesnek tartaná, hogy szabályrendelet alkottassék, a halászat védelmére és a törvényes óvás biztosítására. Kiterjeszkedik a vadászat rendezésére is. A szabályrendelet megalkotásának szükségességét a biz. ülés egyértelműen sürgősnek jelentette ki.

* * *

Az indítványok során ifj. Gödri Ferenc polgármester, azon több birtokos által kifejezett óhajt terjeszti elő, hogy egy tapasztalt szakértőnek kiküldése iránt tétessék felterjesztés az illető minisztériumhoz, hogy szakértő utasítás és berendezés által a dohánytermelésnek sikere legyen. Ez által biztosítva lenne, hogy a termesztők jelentkezzenek s ezen jövedelmezőnek ígérkező, hajdan is üzött gazdasági foglalkozás biztasságát.

*

Az országos gazdasági egyesület által kiadott „Adatok Magyarország gyümölcstermeléséhez” című füzetet, valamint az ország egyes vidékein nagyban való termelésre ajánlható gyümölcsfajták jegyzékét a földmivélsügyi m. kir. miniszter, a felmerülhet észrevételek közlése végett megküldötte. Sipos Samu biz. jegyző ismertette a füzetek adatait, melyek annyira tájékoztatóan viszonyaink felől, hogy teljes átdolgozást kívánnak, miután jelenlegi tartalmuk nemesak nem tájékoztató, hanem — épen hamis.

kis mamák áldása még ide is elkísérte, győzött a pártja s Halmi Károly még jóval innen volt a harminezon, mikor honatyának nevezhette magát.

— Honatya már vagyok — gondolta Halmi Károly ur — családapának szeretnék most már fölépni, — s ezen se törte sokat a fejét. Elment ahhoz az egykori kis mamához, a kit a bogáncscsal valamikor megtréfált s megkérdezte tőle, hogy olyan kis mamai érzelmekkel van-e még hozzá, mint hajdanában. Az egykori kis mama nevetéssel felelt, az pedig ilyen körülmények közt a világ semmiféle nyelvéne se rosz jel.

Ily módon történhetett aztán, hogy a kis mamából igazi mama, de meg nagymama is lett s Halmi Károly képviselő ur büszkén meséli most kő jóság unokájának:

— Fiaim, ti azt hiszitek, hogy mi bankoprés-sel csináljuk a pénzt, folytonosan pénzt firkáltok. Hej, nem úgy volt az én időmben, én magam emberségből lettem, ami lettem . . .

Persze a nagymama nem akarja a gyerekek előtt odamondani:

— Hohó, apuska, a maga emberségéhez nekünk akkori lányoknak is szavunk van! . .

Cselédjutalmazások elbírálására a múlt évben működött bizottság küldetett ki.

A déli órában a tárgyalást elnök bezárván, a bizottságnak köszönetét fejezte ki a higgadt tanácskozásért.

Háromszékmegye közigazgatási bizottságának üléséből.

(Vége.)

Közegezségügy.

Dr. Antal Mihály, vármegyei főorvos augusztus és szeptember hónapról terjesztett elé jelentést. Utóbbi, mely az előbbi havi állapotokra és reflektál, a következőket tartalmazza:

Az általános közegészségi állapot — hasonlóan a megelőző hóhoz — nem volt kielegitő.

A heveny fertőző betegségek közül — a múlt hóról visszamaradt és szeptember hónapban szaporodott betegülési esetekkel együtt — előfordult a ronesoló toroklob: Bodzavámban 10, Zágón, Papolecz, Nyén, Fel-Csernáton, Bodola községekben 4—4, Sztibodza, Málnás, Köröspatak, Kézd-Szentlélek községekben és Seps-Szentgyörgy városában 3—3, Zabola, Réty, Száraz-Ajta, Hidvég, Szotyor községekben és K.-Vásárhely városában 2—2, Hilib, Gelenceze, Nagy-Borosnyó, Komolló, Bita, Karathna, Al-Csernáton, Csomortán, Albis, Kovászna és Kis-Borosnyó községekben 1—1, összesen 28 községben 68 esetben, 5 községgel és 13 betegülési esettel kevesebb, mint a megelőző hóban; ezek közül meggyógyult 18, meghalt 4, gyógykezelés alatt maradt 46.

A hasi hagymáz előfordult K.-Martonoson 4, Polyán, Körös községekben 2—3, Al-Torján és S.-Szentgyörgy városban 3—4, Zabola, K.-Szentlélek, Al-Csernáton, Volál, Soósmező, Bodola, Lisznyó, rgerpatak, Bodzavám, Kálnok, Feldoboly, Tamásfalva, Bereczk, Aldoboly és Hidvég községhez tartozó Nyárospatak telepen 1—1, összesen 20 községben 29 esetben, 5 községgel és 9 betegülési esettel több, mint a megelőző hóban; ezek közül meggyógyult 3, meghalt 1, gyógykezelés alatt maradt 25.

Vérhas előfordult Seps-Szentgyörgy városban 19, Sárfaiva és K.-Martonos községekben 12—12, Lemhényben 11, Szászfalu és Bereczk községekben 7—7, Uzonban 5, Oszdola, Csomortán és Szent-Katolna községekben 3—3, Kézd-Polyán, Nyujtód és Nyén községekben 2—2, K.-Szentlélek, Almás, Al-Torja, Volál, Feltorja, Bélaifalva, Fel-Csernáton, Hilib, Ilyefalva és Al-Doboly községekben 1—1, összesen 23 községben 98 esetben, 1 községgel kevesebb és 10 betegülési esettel több, mint az előtte való hóban. Ezek közül meggyógyult 28, meghalt 8, beteg maradt 62.

Szamarhurut előfordult Almáson 6, Altörján 5, Bodolán 3, Lemhényben 2, Bereczk és Oroszfalu községekben 1—1, összesen 6 községben 13 esetben, 2 községgel és 12 betegüléssel kevesebb, mint a megelőző hóban; ezek közül meghalt 1, maradt 12.

Himlő előfordult Baróthon 1, a bárányhimlő Nagy-Ajtán 2 és a kanyaró Hidvégen 1 esetben.

Másnemű heveny megbetegülések is fordultak elő s azok nagyrésze a légző és emésztő s zervek hurutos bántalmai közé tartoztak, többnyire enyhe alaku lefolyással.

A vármegyei „Ferencz József” kórházban gyógykezeltetett 44 férfi, 29 nő, összesen 73 beteg; ezek közül elboacsátatott gyógyulva 23 férfi, 16 nő, javulva 6 férfi, 2 nő, meghalt 2 férfi, 2 nő; a hó végével további gyógykezelés alatt maradt 13 férfi, 15 nő, összesen 28 beteg. Ezen idő alatt felmerült 1073 ápolási nap.

A kézdívásárhelyi „Rudolf” kórházban gyógykezeltetett 75 férfi, 15 nő, összesen 90 beteg; ezek közül meggyógyult 37 férfi, 6 nő, javult 3 férfi, 2 nő, meghalt 3 férfi; a hó végével további ápolás alatt maradt 32 férfi, 7 nő, összesen 39 beteg. Ezen idő alatt felmerült 1174 ápolási nap.

A sepsi és orbai járásokban, Seps-Szentgyörgy és K.-Vásárhely városokban a beérkezett jelentések szerint, gyógykezelés alá került összesen 519 beteg, ezek közül 7 éven alóli volt 156, 7 éven felüli 333. 7 éven alóli gyermekek gyógykezelésének elmulasztása miatt feljelentést tétetett a sepsi járási főszolga-

biróhoz Bodzavámból 3, Bodzafordulóból 2 és Bodoláról 1, összesen 6 esetben, melyek tárgyalás alatt vannak. S.-Szentgyörgy és K.-Vásárhely városokban és az orbai járásban hasonló mulasztások nem fordultak elő.

Orvosrendőri hullavizsgálat teljesítettét véletlen esemény által meghalt egyének hulláján 3 és pedig vasut általi elgázolás miatt 1 és tönk általi agyonzuzatás miatt 2 esetben, akasztás általi öngyilkosság miatt 4 esetben.

A közhelyiségek, lakások iskolák, vendéglők, korcsmák, mézsárszékek, gyárak, fürdők, indóházak élelmi szerek és italok megvizsgáltattak S.-Szentgyörgy városban 19, K.-Vásárhelyen 29, sepsi járásban 130 és az orbai járásban 60, összesen 238 esetben. Lakás fertőtlenítés eszközöltetett a sepsi járásban 19, az orbai járásban 7, S.-Szentgyörgyön 14 és K.-Vásárhelyen 2 esetben. Úrszék fertőtlenítés a sepsi járásban végeztetett 14 esetben. Ezen vizsgálatok alkalmával S.-Szentgyörgyön legfoglatatott 100 kilogram romlott gyümölcs.

A köztisztaság kiélegitőnek találtatott.

Nyilvántartott elmebeteg volt a sepsi járásban 16, K.-Vásárhely városban 13.

Orvosi látletet kiállítatott súlyos testi sértésnél 7, könnyű testi sértésnél 19.

Az állategészségügyi viszonyok — jöllehet a megelőző hóhoz képest némi javulás mutatkozott ugyan — mindazonáltal nem voltak kiélegitők. Bivalvész előfordult Dálnokban 9 esetben; sertésorbanéz K.-Martonfalván 2 esetben; sertésvész előfordult Zalánpatakon 16, Rétyen 17, Zágónban 72, Kézd-Vásárhelyen 7, Teleken 13, Szacsván 16, Szent-Katolnán 37, Komollón 17, Nagy-Borosnyón 7, Léczfalva, Bita Albis községekben 8—8, Kovásznán 20, összesen 16 községben 285 esetben, 2 községgel és 245 elhullási esettel kevesebb, mint a megelőző hóban.

CSARNOK.

Jambor Están egyházi levelei a szerkesztőhez.

— 119 —

Téns Szerkesztő Ur!

A múlt hétfőn Kán or komámval s Móríc zaidóval erőst elbusultuk magunkat az nagy drágaság, az keresetlen világ, az haza sorsa s több efféle felett s minek utánna nagy bánatunkot sem a szó, sem az bor nem vót képes megennyhíteni, regvel évadgyán, bus szivvel tértünk haza. Az én kedves Petronellám természetesen szokása szerint nem méltanyolván, hogy az szent haza és a szenvedő emberiség érdekébe maradtam ki, nekem állt s minok utánna egy csiprot a fejemhez vágott; elkezdett czírmolni. Heában mondtam neki, hogy jelen héten ezutal először maradtam ki, még nagyobb méregbe jött, mivelhogy hétfő lévén többször nem es maradhattam ki s nem gondolta meg, hogy annak én oka nem vagyok, hogy ma éppen hétfő és nem péntek vagyom. Mikor osztán jól kiveszekedte magát, egy csep-pot sirt es s a végén kimonta az nagy szót, mit különben minden héten kiszokott vaj kézczer mondani, hogy ő válik. Erre én ijjen szókot intézek ő hezzája:

— Kedves Petronellám, hát te is ugy akarsz tenni, mint Ausztia Magyarországgal, 30 évi viharos béke után válni akarsz? Kétezer se mond szeretett hitvesem, met bele tanálok egyezni s osztán hogy lesz?!

Az én kellemetes Petronellám egy küsnég megütődött s én beszédemet tovább folytattam:

— Lázsd én édes hűtös társam az mü házasság életünk es csak ojjan, mint az magos politika s minek utána münk sem vagyunk okosabbak, mint Bánffy és Badeni miniszter urak, legezélaranyosabbnak vélném, ha mü es egy esztendőre kiegyezési provizóriumot köténk.

Az én Petronellám ugy nézett reám, mint a ki nem érti a dolgot s én pedéglen imigyen folytattam:

— Szép dolog az, kedves hitvesem, ha két ember ugy élhet, mint két galamb, de hát a galambok utó végre es csak okatlan állatok s én sokvalta szebbnek tartom, ha ugy élhetünk, mind két ország. A kiegyezési provizórium pedéglen nem jelent ke-

vesebbet, mint asztot, hogy nem válnak el, hanem élünk tovább egymással egy egész esztendőig s akkor osztán esméig határozunk. Addig minden marad úgy, a mint vót. Te sem léz jobb, én sem leszek jobb. Nekem es jussom leszen úgy a haza, mint a magam jóvöltáért néha-néha gyakrakcsán kimaradni s neked es jussod leszen saját hatáskörödben a legcélszerűsabbnak látszó eszközökkel (a csiprók kivételnek) magadnak elégtételt szerezni. Látod, angyalom, úgy csinál mostan Magyarország es Ausztriával s mélt ne csemlálhatnók mű es.

— A fene s a suj egye meg a maga politikáját — szolt erre az én kedves Petronellám az ő szokásos nimet parlamenti modorában. — Tüstént ott hagyom kendet s soha többet a lábomat be nem teszem ide.

Erre egy szó nékült kinyitottam az sifonyer ajtaját az gunyáit öbe kaptam s vittem kifelé az ajtón, hogy segítsek neki az elköltözésben.

Persze az én hűtőstársom azonval megszeliült s szelidebb hangon kezdett beszólni s az végén pedig sirva fakadt . . . s osztán szépen megbékéltünk.

Hát én most mán azt kérde, hogy vajon Magyarország es nem így járna-e Ausztriával, ha egy künyég keményebben fogná a dolgot. Lehet, hogy lehet! Nem vóna rossz megpróbálni!

Minék utánna pedéglen az kiegyezési provizorijumot így megcsi náltam, jöjjön kántor komám s innánk egy cseppet.

Kárbahúgó, 1897. okt. 15.

Maradtam
tisztelettel és becsülettel
Jámor Están,
egyházi és harangkezelő

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorologia intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban derült, hűvös idő várható.

— **Időjárásunk** a lehető legkellemesebb. A legszebb őszi napokban gyönyörködhetünk. A hőmérséklet utóbbi napokban nagyon felemelkedett. A hőmérő nappal 20 C. fokra is felemelkedik, az éjszék azonban rendkívül hűvösek.

— **Iskolaépítési ügyünk** mindig ad gondot a városi hatóságnak. Most, midőn már megkötötte a város a kormányval a szerződést a községi iskolák államosítása iránt s midőn a közoktatásügyi kormány szerződésileg kötelezte magát az iskola épület felépítésére s midőn már a tanítók is ki vannak nevezve, érkezik meg a közoktatásügyi miniszter ur leirata, hogy az iskola építésére csupán 50 ezer forint hajlandó adni, mely összeg előre láthatólag nem lesz elég e célra. Higgadtan bírálva meg a dolgot, egy kis különösen hangzik a miniszteri leirat, midőn a kötött szerződésben a költség összegére való tekintet nélkül, a kormány elvállalta az iskola épület felépítését s most már 50 ezer forintnál többet nem ígér. Nézetünk szerint, a megkötött szerződés mindkét felet egyaránt kötelezi s így a közokt. kormány az iskola építés összes költségeit köteles viselni s meg vagyunk győződve, hogy ez így is fog történni s ezen utolsó kérdés is kedvező megoldást nyerend.

— **Választások.** Háromszékvármegyének f. hó 15-én tartott közgyűlése Morvay II. oszt. szolgabíró I. oszt. szolgabíróvá, Bedő és Kőre helyettesített szolgabírókat II. oszt. szolgabírókká választotta meg, mindannyit egyhangulag. A három derék és tehetséges tisztviselő megválasztásához gratulálunk. Ugyanezen közgyűlés elvetette a nagyborosnyói kerületbe megválasztott Dr. Tóth József orvos választása ellen beadott felebbzést s így nevezett kerület orvosa Dr. Tóth József, városunk kitűnő szülötte.

— **Mulatság.** A kézdívárshelyi kereskedő ifjuság november 27-én hangversenynyel egybekötött táncvigalmat rendez.

— **Miniszteri elismerés.** A honvédelmi miniszter Csikvármegye közönségének azon hazafias elhatározásáért, hogy a honvéd főreáliskolánál és a Ludovika akadémiánál együttvéve egy alapítványi helyet létesített, elismerését és köszönetét nyilvánította.

— **Műtanrendőri bejárás.** A csik-szereda-

gyimesi vasútvonal műtanrendőri bejárását s egyuttal a vállalkozóktól átvételét a kereskedelmi miniszter elrendelte s annak határidejéül október 14-ik napját tűzte ki. A bejárás dr. Bartos Andor miniszteri segéd-titkár vezetése alatt a csikszeredai vasút állomástól kiindulólág már megtörtént.

— **Öngyilkosság.** Csikszentgyörgyi Győrpál János községi tanító rövidebb idő óta buskomorságban szenvedvén, f. hó 8-án reggel egy őrizetlen pillanatban véget vetett életének.

— **Vasúti vonat általi elgázolás.** A szeredagyimesi új vasútvonalon f. hó 9-én három anyag-és butorszállító vonat közlekedett s midőn egyik este 8—9 óra között folytatta útját visszafelé Csik-Szeredára, a Csicső község mellett lévő őrház közelében egy ismeretlen idegen munkást gázolt el a lokomotív, ki azonnal szörnyet halt. Hogy az elgázolás az illető ügytelenségének avagy öngyilkossági szándékának volt-e következménye, azt kideríteni nem lehetett.

Közigazdaság.

A sörárpa termelés szabályai.

Nálunk is a sörárpa termelés hovatovább nagyobb jelentőséget nyer; nem lesz tehát felesleges, ha közöljük azon ide vonatkozó szabályokat, melyeket a szászországi gazdasági egyesület Maerker híres agrikulturné chemikus nyomán dolgozott ki és becsatolt közre.

1. A szükséges intézkedések fogantatására mellett még oly talajon is termelhetünk árpat, melyek előzőleg nem tartattak árpatermelésre alkalmasnak. A mint kiderült, hogy a cukorkorrépa nemcsak humózus szelid vályog talajon, de homokos vályogon, sőt tiszta homokon is termesztethető, remélhető, hogy ezen talajokon a sörárpa is meg fog teremni.

2. Legjobb előveteménye az árpanak a kapás-növény, legjobban díszlik azonban cukorkorrépa után. A hol a cukorkorrépa jól megterem, termesztetni kell sörárpat is. A burgonya is jó előveteménye az árpanak, azonban nitrogén gyűjtők után ne termesztünk sörárpat, mert a nitrogénben gazdag talajt nem szereti az árpa.

3. A szántóföldet gondosan kell előkészíteni árpa alá, hogy az lehetőleg finomra elaprózott legyen. Hengerrel lenyomni a talajt nem szabad. Nem tanácsos közvetlenül az árpa alá igen mélyen művelni a talajt, az elővetemény alá való mély művelést, különösen, ha répa az elővetemény, az árpa igen meghálálja; különösen óvakodjunk a laza talajt igen mély megművelésétől.

4. Az árpa legfeljebb kivételesen kerülhet friss trágyázás földbe, mert a friss trágya káros behatást gyakorol az árpa minőségére, a trágyázást illetőleg a következő elvet tartsuk szem előtt:

Mérsékeltlen kell használni a nitrogén, s bőven a foszforsav és káli trágyát. A sok nitrogén fokozza ugyan a termést, de kárára van a minőségnek. A nagy termés és legjobb minőség sörárpanál alig egyeztethető össze.

Különösen óvatossak legyünk a chilislétrommal s helyette inkább ammoniak trágyákat használjunk.

Foszfortrágyaúl szuperfoszfátot adjunk. Mint kalitragya a kainit bizonyult jónak. A maximális légenytrágya, mely azonban csak ez irányban nagyon szűkölködő talajokra adható, 30 kg Chilisálétróm 1 H/a-ra (13 kat. hold) közepes viszonyok között 15—18 kg. elegendő. A foszforsav számításból s azt leginkább ősszel vagy kikelés után tavaszszal adjuk, hogy csirázást gátló hatását elkerüljük, 2—3 métermázsza szuperfoszfát elhintése által a termés lényegesen fokozható. A szuperfoszfát vetésznítás előtt hintendő el.

5. Sörárpaúl csak két soros termesztendő. Legbiztosabban a chevallier ad jó sörárpat, ez azonban főleg csak jobb talajokra való lazább és gyengébb talajokra a morva Hanna árpa vagy tót árpa használándó. Némely vidékeken az angol Peerles is igen beválk.

6. Az árpat csak sorba szabad vetni, de nem mélyebben mint az a biztos kikelésre okvetlenül szükséges (3—4 cm.); igen ritkán ne vessük, különben sok oldalhajtsát képez, vagyis az árpa két növése lesz, a mi nagy hiba. Jobb talajokon 120,

roszabb talajokon 150 kg. vetőmag szükséges 1 1 H/a-ra.

7. Az árpat gondosan géppel vagy kézzel kapálni kell, különben csak ritkán kapunk jó sörárpat. Ez okból nem szabad közé löherét vetni, de azért sem, mert akkor a szalmája lassan szárad és ez az árpa színének kárára van. Ha azonban herefélélt kell közéje vetnünk, akkor inkább nyulszapukát vessünk, mely a löherénél lassabban fejlődik s így kevésbé van az árpa ártalmára.

8. Az árpat csak tökéletes megérése után arassuk és semmiesetre már a teljes érés vagy sárga éréskor. Hogy aratáskor a munka össze ne torlódjon, célszerű korai és késői árpatat vegyesen vetni, úgy a Hana árpa korai, a Chevallier pedig inkább késői.

9. Az árpat csépeljük ki, mihielyt csak lehetséges, mert állás közben csak veszít jóságából.

10. Bizonytalan időben, ha aratás után az árpat azonnal behordani nem lehet, rakassuk az árpat keresztekbe, hogy esőtől, nedvességtől védve legyen, mert a nedvesség válik az árpa színének leginkább ártalmára.

Találós mese.

Iztelen és szagtalan,
Aransárga színe van,
Olajszerű a leve,
Zoltán féle a neve.
Kapot minden gyógyszerárba,
Két korona az ára;
Ha okos vagy, szép baba,
Találd ki, hogy micsoda?

Zoltán-féle iztelen és szagtalan csukamáj-olaj.
Hőkeletar Seps-Szentgyörgyön: ifj. Olves Pál gyógyszerész urnál, hol megvekinthet I. fr.

Idegenek forgalma.

Október 8-tól október 14-ig.

Nemzeti szálló: Weisz Lipót utazó Brassó. Dr. Fráter Béla ügyvéd Budapest. Antos József ügyvéd Budapest. Márton Mátyás utazó Brassó. Kelemen Lajos tiszti ügyész Seps-Szentgyörgy. Zeides Izidor utazó Bécs. Ronai Zsigmond utazó Budapest. Hartmann Ignác utazó Budapest. Rotter Zsigmond kereskedő Gyulafalva. Szalmási Béla utazó Budapest. Simon Jenő utazó Brassó. Goldstein M. utazó Bécs. Radoesay Antal utazó Bécs. Csengőffy István utazó Budapest.

Millenium szálló: Feiszinger N. utazó Budapest. Polacsek N. utazó Budapest. Ungar N. utazó Budapest. Feldman N. utazó Budapest. József Naprawnik utazó Bécs. Karl Bittasek utazó Bécs. Elsbacher N. utazó Bécs. Bartha Gyula földész Alcsérnát. Schütz József utazó Budapest.

Nyiltér.)*

Selyemdamasztok 65 król. 14 frt krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 król. 14 frt 65 krig méterenként, sima csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld Henneberg G (cs. ésk. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros. levelezőlapokra 5 kros. bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 7. 6—5.

*E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a szerk

HIRDETÉSEK.

1—1897 b. m. sz.

Árverési hirdetmény.

A kézdívárshelyi kir. törvényszék 5929—897 polg. számú végzése következtében a vb. „kézdívárshelyi második temetkezési egyeslet” követeléseinek elárverezését 1897. október hó 30-án délelőtt 8 órakor fogom irodámban megtartatni.

Az árverés feltételei az árverés napjaig Szaesvay Gyula dr. ügyvéd tömeggondnok irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az elárverezendő követelések becsérteke 3000 frt.

K.-Vásárhelyt, 1897. október hó 9-én.

Dr. Bodor Ferencz,

mint a néhai Dénes Lajos kézdívárshelyi kir. közjegyző irodája részére a kolozsvári kir. közjegyzői kamara 334/1897 kzkj számú rendelvényével kirendelt helyettes.

587 szám
1897.**Árverési hirdetmény.**

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kézdivásárhelyi kir. járásbíróóság 1897. évi 6562 p. számú végzése következtében Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd Alesernátoni Domokos Tamás ellen 493 frt s jár. erejéig 1897. évi aug. hó 24-én fogatanosított kielégítés végrehajtás utján foglalt és 1005 frtra becsült három buza asztagból álló ingóságok nyilvános árveresen eladatnak.

Mely árverésnek a Kézdivásárhelyi kir. bíróság 6562 1897. számú végzése folytán 493 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi április hó 27. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 42 frt 69 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alesernátonban a helyszínen leendő eszközölésére 1897. évi október hó 20-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdivásárhelyt, 1897. évi október hó 10-ik napján.

Kakucsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

172 1—1.

Szám 638
1897.**Árverési hirdetmény.**

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kézdivásárhelyi kir. járásbíróóság 1897. évi 7334 p. számú végzése következtében dr. Balogh Vendel ügyvéd által képviselt Fuksz Bernát javára Domokos Tamás alesernátoni lakos ellen 300 frt — kr. s jár. erejéig 1897. évi szept. 20-án fogatanosított kielégítési végrehajtás utján lofoglalt és 535 frt — kr-ra becsült zabasztag, sarju buglya, egy kazal lencses árpa-ból álló ingóságok nyilvános árveresen eladatnak.

Mely árverésnek a Kézdivásárhelyi kir. bíróság 7334. 1897. sz. végzése folytán 300 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi Május hó 3. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 41 frt 47 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alesernátonban a helyszínen leendő eszközölésére 1897. évi okt. 20-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kézdivásárhely, 1897. évi okt. hó 10. napján.

Kakucsi Ádám,
kir. bírósági végrehajtó.

(173) 1—1

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kézdivásárhelytől a Nemzeti szálló 1 szám alatt szeptember hó 5-től kezdve

ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitok, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden vasárnap reggeltől estig Kézdi-Vásárhelyen. Sürgős esetekben más napokon Kovásznán.

Dr. Morvay István

egyetem- és orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálístája.

152 13—*

The Continental
Bodega Company.
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
Tarragona s. a.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
László Zoltán
kereskedésében
K.-Vásárhelyt.

**A „THE GRESHAM”
ANGOL ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG**

Londonban

(alapított: 1848. évben)

folyó évi szeptember hó 1-étől kezdve életbe léptette az új

Jelzálog-kölesön biztosítási módozatot,

a mely lehetővé teszi minden föld, vagy házbirtokosnak, a kinek ingatlana jelzálog-kölesönnel van terhelve, hogy egy ilyen jelzálog-kölesön biztosítás megkötése által, csekély díjfizetés ellenében családjának azon kedvezményt biztosítsa, hogy azon esetben, ha ő a kölesön törlesztési időtartama alatt bármikor meghalna, a jelzálog-kölesönnel megterhelt birtoka **tehermentesen** maradjon a családnak.

Ilyen jelzálog-kölesön biztosítás megkötése által egy igen csekély évi díj ellenében azon kötelezettséget vállalja magára a társulat, hogy a szerződő félnek a kölesön-törlesztési időtartamon belül bármikor beálló halálakor, a birtokot még terhelő jelzálog-kölesön összeget az illető kölesönadó pénztézetnek **azonnal** visszafizeti és a családot a **tehermentes** birtok élvezetébe juttatja.

Ezen biztosításnak megkötésénél teljesen mindegy, hogy a kölesön mostani avagy régibb keletű, mivel az évi díj csak a még hátralévő időtartam alapján számíttatik.

A feltételek világosak és mindenki által könnyen megérthetők. — A felvételi eljárás semmiféle nehézséggel nem jár.

Részletes fölvilágosításokkal szolgál:

a „The Gresham” angol biztosító társaság

Jelzálog-kölesön osztályának erdélyrészi vezérképviselője

Szepessy Lajos,

Kolozsvárt, Trencséntér 1 sz., (saját ház.)

(162) 3—12

Hirdetések

lapunk kiadóhivatalában vétet-
nek fel.